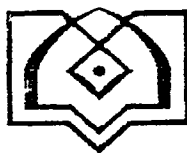
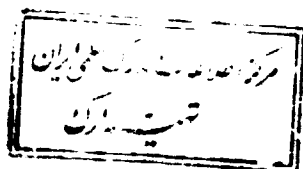

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی - درمانی قزوین

دانشکده دندانپزشکی

پایان نامه

جهت دریافت درجه دکترای دندانپزشکی

013121

موضوع:

بررسی آناتومی کانالهای ریشه‌های دندان مولر اول فک پایین
به روش *Invitro*

اساتید راهنما

جناب آقای دکتر حسین لباف و جناب آقای دکتر رضا تباری

نگارش

علی ابراهه

سال تحصیلی ۸۰-۱۳۷۹

شماره پایان نامه: ۱۳۴

۳۹۱۹۴

تقدیم به :

مادر مهربانم، او که برای من استورهٔ تقوا، سنبل پاکهٔ صداقت و معلم اخلاق بود.

او که وجود خود را پلکان ترقی من قرار داد. ستایشگرش هستم و

غلام بی‌ریای درگاهش

تقدیم به :

روح پرفتوح پدر و برادرهم که خون به ناحق ریخته شده آنها خمیره مایه
پیشبرد اهداف من شد.

تقدیم به :

برادران و خواهران عزیزم، ستارگان پرنور زندگیم الگوهای صبر

شکیبانیم و هدایتگران کور راه زندگانیم

تقدیم به :

همسر فداکار و صبورم چشمه جوشان محبت و امید زندگیم، او که در لحظات
حساس ناله‌های، روزنه امیدم بود و در اقیانوس پر تلاطم حوادث، فانوس
پرنور خوشیهایم بود.
سنگ صبورم، بدون لغراق بی وجود تو پیمودن این مسیر طولانی برای من
بسی سخت‌تر و دشوارتر می‌نمود.

تقدیم به :

اساتید ارجمند جناب آقای دکتر حسین لباف و جناب آقای دکتر رضا تباری
که در پیشبرد این پایان نامه از هیچ کمک و مساعدتی دریغ نورزیدند.

با تشکر فراوان از:

زحمات بی دریغ خانم نصیری شهرکی، کارشناس محترم آزمایشگاه پاتولوژی
که در همه امور مربوط به این پایان نامه مرا یاری نمودند.

با تشکر از :

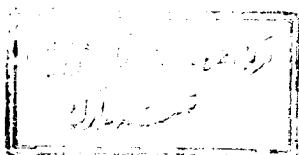
زحمات فرولان جناب آقای دکتر پدیسار (ریاست محترم آموزش دانشکده
دندانپزشکی) و جناب آقای اقبال (معاونت محترم آموزش)
با تشکر از پرستاران محترم دانشکده دندانپزشکی قزوین خانم محمد
بیگی، خانم مدنی، خانم مهدی پور، خانم بهبودی، خانم داریوش، خانم مددی،
خانم جمالی فر و خانم حسینی
با تشکر از همکاری همه جانبه جناب آقای رضاپور مسئول محترم دفتر
سمعی و بصری

با تشکر از زحمات فرولان کارمندان و کارگران دانشکده دندانپزشکی
قزوین آقای الفتی، آقای مرادی، آقای علیرضا سلیمانی، آقای گونجی، آقای
لمینی، آقای هاشمی و زهرا خانم

با تشکر از تکنسین‌های محترم بخش پروتز آقایان پور جمالی و لهانی
با تشکر از همکاری خوب آقایان مهندس مرتضی عبداللهی، دکتر ساھان
طهماسبی، دکتر امیر شمالی، دکتر یوسف صفوی، دکتر آرش خورشیدی، دکتر
مجید وحدتی فر، دکتر رضا شاهرخی و دکتر علی جوهری

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
	فهرست عناوین
	فهرست تصاویر
	فهرست جداول
	فهرست نمودار
۱.....	مقدمه
	فصل اول: طرح تحقیق
۴.....	تاریخچه‌ای از اندودنتیک
۴.....	تعریف موضوع تحقیق
۵.....	اهداف اصلی تحقیق:
۵.....	اهداف فرعی تحقیق:
۵.....	ارزش تحقیق
	فصل دوم: کلیات
۸.....	بخش اول: نکاتی از بافت‌شناسی دندان
۸.....	تقسیم بندی انواع اشکال کانال ریشه
۱۲.....	بخش دوم: آناتومی حفره پالپ (<i>Pulp chamber Anatomy</i>)
۱۲.....	ریشه‌ها و کانال‌های ریشه
۱۳.....	بخش سوم: روش‌های بررسی آناتومی داخلی

- ۱- رادیوگرافی ۱۴
- ۲- جستجوی کانال‌ها با وسایل ۱۷
- ۳- اطلاعات تنوریک در مورد آناتومی داخلی ۱۸
- ۴- روش‌های مختلف تحقیق و ثبت دانسته‌های نظری در مورد آناتومی داخلی دندانها ۱۹
- ۴-۱- مشاهده مستقیم ۱۹
- ۴-۲- بررسی رادیوگرافی ۲۰
- ۴-۳- تزریق و جایگزینی ۲۰
- ۴-۴- تهیه مقاطع عرضی از دندان ۲۱
- ۴-۵- تکنیک شفاف سازی دندانها ۲۱
- ۴-۶- بررسی به وسیله میکروسکوپ الکترونی (SEM) ۲۱
- ۴-۷- روش‌های نوین بررسی آناتومی داخلی (پردازش تصویری توسط کامپیوتر) ۲۲

فصل سوم: مروری بر تحقیقات انجام شده

- مطالعه Hess ۲۴
- مطالعه Griffin ۲۴
- مطالعه Pineda & Kuttler ۲۴
- مطالعه Green ۲۵
- مطالعه Vertucci & William (۱۹۷۴) ۲۵
- مطالعه Vande Voorde ۲۷
- مطالعه Skidmore & Bjorndal ۲۷
- مطالعه Bellizi & Hartwell ۲۷

۲۸ مطالعه *Vertucci* (۱۹۸۴).....

فصل چهارم: مواد و روش تحقیق

۳۰ مواد و روش تحقیق.....

فصل پنجم: نتایج

۳۷ نتایج.....

فصل ششم: بحث

۵۰ بحث.....

فصل هفتم: خلاصه و نتیجه گیری

۶۰ خلاصه و نتیجه گیری.....

۶۳ پیشنهادات برای انجام مطالعه بعدی.....

۶۵ منابع.....

فهرست جداول

- جدول شماره ۱: طبقه بندی کانال‌های ریشه مزیال و دیستال در دندان مولر اول فک پایین
برحسب درصد..... ۴۰
- جدول شماره ۲: تعداد کانال‌های جانبی بر حسب محل‌های آنها به تفکیک نوع ریشه در
دندان مولر اول پایین..... ۴۳
- جدول شماره ۳: آناتومی‌های عرضی بین کانال‌ها به تفکیک نوع ریشه دندان..... ۴۴
- جدول شماره ۴: محل و درصد فورامن اپیکال به تفکیک ریشه‌های مزیالی و دیستالی در
دندان مولر اول پایین..... ۴۵
- جدول شماره ۵: خلاصه تعدادی از تحقیقات انجام شده بر روی دندانهای مولر اول فک پایین ۵۶

فهرست نمودارها

- نمودار ۱- توزیع فراوانی نسبی کانال‌های ریشه‌های مزیال و دیستال مولر اول فک پایین در ناحیه آپکس ۳۸
- نمودار ۲- توزیع فراوانی نسبی دندان مولر اول فک پایین برحسب تعداد کانال‌های ریشه‌های مزیال و دیستال ۳۹
- نمودار ۳- توزیع فراوانی نسبی مولر اول فک پائین بر حسب تعداد کانال‌های ریشه مزیال، دیستال و کل ۴۲
- نمودار ۴- توزیع فراوانی نسبی دندان مولر اول فک پائین برحسب طبقه بندی کانال‌های ریشه مزیال، دیستال و کل ۴۲

مقدمه

امروزه پیشرفت‌های علمی در زمینه دندانپزشکی، از جمله علم درمان ریشه، درمان بسیاری از بیماری‌های دهان و دندان را باعث شده که این خود باعث حفظ تعداد بیشتری از دندانها در قوس فکی شده است و این امر به مقدار قابل توجهی مدیون افزایش قدرت تشخیص و پیدایش تکنیکهای جدیدتر و بهتر برای شناسایی مسیرهای پالپ می‌باشد که این موضوع خود سبب کاهش موارد شکست درمان می‌شود.

هدف اصلی از معالجه ریشه دندان، تمیز کردن مکانیکی و شیمیایی حفره اتاکنک پالپ و مجاری ریشه و پرکردن کامل آن به وسیله مواد پرکننده مناسب با در نظر گرفتن شرایط بیولوژیکی بدن می‌باشد. (۱۵)

طبق نظر آقایان *Bender, Seltzer* علی‌رغم رعایت دقیق این اصول باز هم شکست در درمان ریشه وجود دارد که مربوط به تراوش و نفوذ مواد به ناحیه آپیکال، استاز و انتشار بعدی آنها به کانال می‌باشد علل اصلی این شکست‌ها عبارتند از: (۱۵)

۱- نقص در پاکیزه نمودن کامل کانال‌ها، عدم امکان پرکردن کامل آنها، یک کانال درمان نشده و یا سهواً گم شده و استفاده از *Silver cone*

۲- هنگامی یک کانال بدون درمان رها می‌شود که دندانپزشک مربوطه اطلاع کافی از مرفولوژی کانال ریشه نداشته است.

۳- از آنجائی که نقص دریافتن و تشخیص کانال‌ها سبب افزایش میزان شکست درمانهای ریشه می‌گردد، در طی سال‌های اخیر توجه زیادی به مطالعه آناتومی داخلی ریشه دندان شده است.

۴- در دندانهای انسان ریشه برخی از دندان‌ها فقط یک کانال دارند، برخی از ریشه‌ها دارای دو کانال می‌باشند که درست به شکل دو کانال مجزا هستند برخی نیز دارای دو کانال می‌باشند که در